

ad 38032

Poljudna pravna knjižnica.

Zvezek IV. in V.

Predpisi o konverziji vknjiženih terjatev.



Uredil
dr. Ed. Volčič.

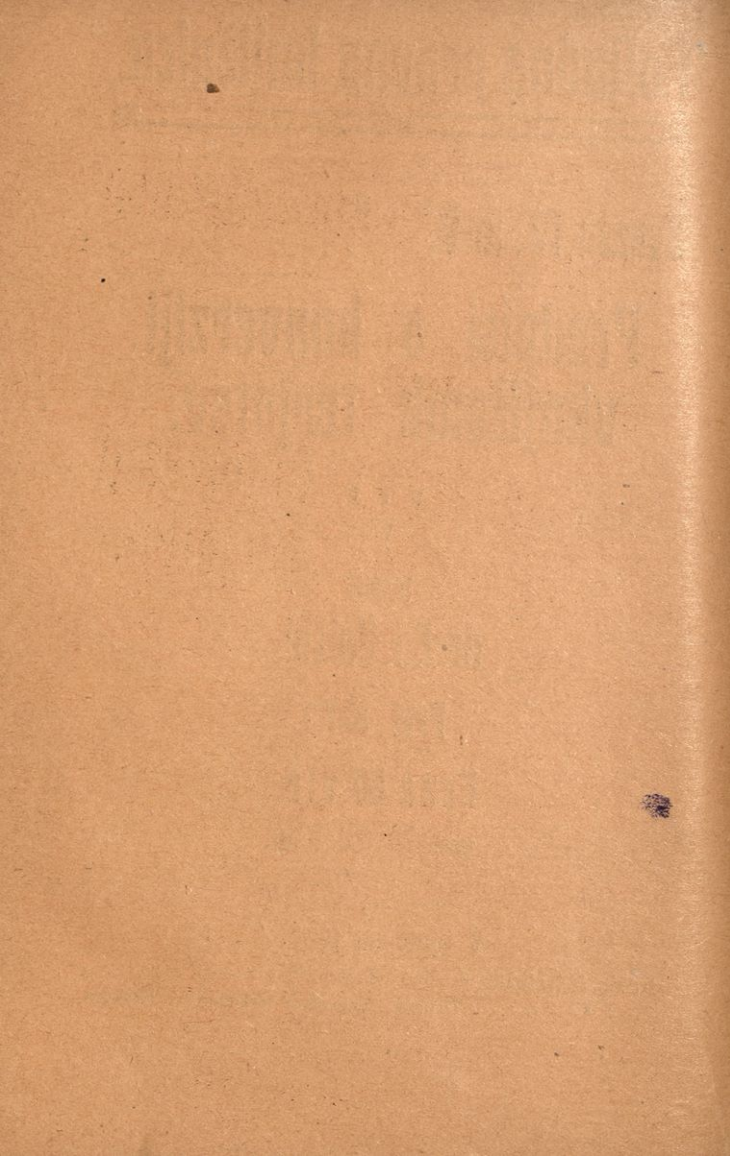
Prvi natis.

Cena 80 vin.



V Ljubljani 1907. I.

Izdalo in založilo društvo „Pravnik“
. Tiskala „Zadružna tiskarna“ v Krškem.



Poljudna pravna knjižnica.

Zvezek IV. in V.

Predpisi o konverziji vknjiženih terjatev.



Uredil

dr. Ed. Volčič.

Prvi natis.

Cena 80 vin.



▼ ▼

▼ Ljubljani 1907. I.

Izdalo in založilo društvo „Pravnik“
. Tiskala „Zadružna tiskarna“ v Krškem.

Urednik si pridržuje vse pravice.



I.

Konverzija hipotečnih terjatev.

Zakon z dne 22. februarja 1907. (dz. 48.),

o konverziji hipotečnih terjatev za izdajanje zastavnih listov upravičenih zavodov in zemljiškoknjižnem vpisu nove zastavne pravice v vrstnem redu že držeče se zastavne pravice.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§ 1. Na zemljiškoknjižnem predmetu držeča se zastavna pravica za terjatev kakega zavoda, ki je upravičen izdajati zastavne liste, se stem, da se za znižbo obrestne mere te terjatve namesto za njo izdanih zastavnih listov, izdado niže obrestni zastavni listi, ne izpreminja v svojem obstoju, svoji veljavnosti in vrstnem redu, ako se le ne preseže zemljiškoknjižna višina terjatve glavnice in postranskih obveznosti in v primeru, če so se na terjatev opravila že delna plačila, ne da bi se bila deloma izbrisala zastavna pravica, ne izda dolžniku več niže obrestnih zastavnih listov nego je treba za popolno poplačilo še ne plačanega ostanka terjatev in troškov, ki so združeni s konverzijo. Znesek dolžniku izročeni niže obrestnih zastavnih listov pa ne sme presegati ostanka terjatve, ki ga je še plačati, za več nego osem odstotkov.

Uporaba spredaj stoječih določil se s tem ne izključuje, da se ob znižbi obrestne mere

ustanove daljši plačilni rokovi, nego so bili poprej določeni za terjatev.

Konverzije je zaznamovati v zemljiški knjigi na podstavi listine, ki so jo stranke naredile o njej. Zemljiškoknjižni prošnji je priložiti tudi legalizovan ali po oblastvu, oznamenjenem v § 3. zakona z dne 4. junija 1882. l. (dz. 67), poverjen izpisek iz knjig zavnoda, ki je upravičen terjati; iz izpiska je razvidna prejšnja in sedanja višina njegove terjatve. — Ako se tiče konverzija terjatve, na katero so se že opravila delna plačila, ne da bi se bila primerno deloma izbrisala zastavna pravica, je zemljiškoknjižna zabeležba konverzije dopustna le tedaj, če se hkratu izbriše zastavna pravica za delni znesek terjatve, ki ni prizadet s konverzijo.

§ 2. Ako se zahteva, da se vknjiži izbris kake na zemljiškoknjižnem predmetu držeče se zastavne pravice, lahko hipotečni dolžnik hkratu zahteva, da se na istem zemljiškoknjižnem predmetu v vrstnem redu zastavne pravice ki se izbriše, vpiše zastavna pravica za novo terjatev.

Tudi brez istočasne zahteve, naj se vknjiži izbris držeče se zastavne pravice, lahko hipotečni dolžnik zahteva, da se v vrstnem redu te zastavne pravice vpiše zastavna pravica za novo terjatev z omejitvijo, da dobi moč in veljavo samo, če se v šestih mesecih po dovolitvi vpisa nove zastavne pravice vknjiži izbris starejše zastavne pravice.

§ 3. Zahtevi stavljeni na podstavi § 2, se more ugoditi le tedaj, če terjatev, za katero se

naj vpiše nova zastavna pravica, — 1. ne presega zemljiškoknjižne višine tiste terjatve, za katero že jamči zastavna pravica, in če ta terjatev zaradi danih delnih plačil ali iz drugih razlogov ne velja več docela, ne presega še veljavnega ostanka terjatve glavnice in postranskih obveznosti in če je — 2. nova terjatev za vsaj $\frac{1}{8}$ odstotka nižje obrestna nego starejša terjatev ali če se da, bodisi da se je znižala njena obrestna mera nasproti obrestni meri starejše terjatve, ali da ji je ostala enaka, odplačati v razdolžnih obrokih in da je upnik ne more odpovedati, dočim pri starejši terjatvi niso dani ti odplačilni pogoji.

Istinito neplačani znesek zemljiškoknjižno vpisane terjatve glavnice in postranskih obveznosti, za kojih razdolžbo je določena nova terjatev, mora hipotečni dolžnik v listini zadolžnici določno povedati. Ta izrečna napoved lahko izostane ob konverziji terjatev zavodov, ki so pod javnim nadzorstvom in po svojih ustavnih namenih vršijo kreditna opravila, če se predloži po predpisu § 1, odstavek 3. narejen knjižni izpisek.

Glede obrestne mere je obdobja plačila, ki se izgovore poleg obresti (upravni prispevki i. d.) računati k obrestim.

Izjemni odpovedni pridržki in pridržki za zahtevo vračila, ki se ustanove v prid zavoda, ki vstopi kakor nov upnik, po njegovih pravilih ali opravih določilih, ako je hipotečni dolžnik zamuden v izpolnjevanju pogodbenih dolžnosti ali če ne more plačati, ter če se zmanjša vrednost hipotečnega predmeta ali če

se deli, ne izključujejo lastnosti, da se terjatev ne da odpovedati v zmislu tega zakona. — Ako se vpiše nova zastavna pravica za terjatve skupnih sirotinskih blagajnic in hranilnic, urejenih po pravilniku, se opusti v številki 2. omenjena zahteva, da se terjatev ne da odpovedati.

§ 4. Ako se vpiše nova zastavna pravica za terjatev zastavnih listov in ako so se na starejšo terjatev že opravila delna plačila, ne da bi se bila primerno deloma izbrisala zastavna pravica, ne sme znesek dolžniku izročeni zastavnih listov presegati ostanka terjatve, ki ga je še plačati, za več nego osem odstotkov, ako se le dolžniku ne izda več zastavnih listov, nego je treba za popolno razdolžbo ostanka terjatve in stroškov, združenih z izvršitvijo konverzije.

§ 5. Ako se nova terjatev obrestuje niže (§ 3, š. 2.), se lahko zahteva vpis zastavne pravice za postranske obveznosti tudi nad zemljiško-knjižno višino postranskih obveznosti starejše terjatve v vrstnem redu starejše zastavne pravice; večji znesek pa ne sme presegati trojnega zneska letnih obresti, ki bi prišle od nove terjatve, ako bi se dal v podstavo odstotni postavek, ki je enak razliki obrestne mere med starejšo in novo terjatvijo.

§ 6. Dovolitvi zahteve, stavljene na podstavi § 2, ne nasprotuje okolnost, da se ustanove za novo terjatev daljši plačilni rokovi, nego so bili določeni za starejšo terjatev.

§ 7. Šestmesečni rok za dosego izbrisa starejše zastavne pravice (§ 2, odstavek 2.) naj

na prošnjo hipotečnega dolžnika podaljša zemljiškoknjižno sodišče za daljnjih šest mesecev, ako se dokaže ali ako je sodišču uradno znano, da je starejšo terjatev odpovedal dolžnik brez zamude najpozneje po sodnem obvestilu o vpisu nove zastavne pravice in je pravočasno ukrenil vse stvarnemu položaju ustrezajoče korake, da poplača terjatev in dobi izbrisne listine. — Koledarski dan, s katerim mine zakoniti ali po sodišču podaljšani rok, je v dovolilnem odloku določiti in vpisati v zemljiški knjigi. — Vložiti prošnjo za izbris starejše zastavne pravice ima razen hipotečnega dolžnika pravico tudi upnik, v čigar prid se je vpisala zastavna pravica za novo terjatev. — Ako se vloži prošnja še pred pretekom odprtega roka in ako se prošnji ugodí, je treba v dovolilnem odloku hkratu izreči in torej v zemljiški knjigi zaznamovati, da je dobila nova zastavna pravica moč in da je vstopila v vrstni red zastavne pravice, ki se izbriše. — Ako poteče rok, ne da bi se vložila oznamljena prošnja, ali ako se prošnji ne ugodí, ugasne nova zastavna pravica s časom, ko poteče rok, in jo je z vsemi vpisi vred, ki so se izvršili z ozirom nanjo, uradoma izbrisati.

§ 8. Ako je zastavna pravica, ki jo je izbrisati, obremenjena, se more vpis nove zastavne pravice v vrstnem redu prejšnje dovoliti le tedaj, oziroma pravna moč nove zastavne pravice in nje vstop v ta vrstni red izreči le tedaj, ako se vpiše izbris obremenitve, ali ako se obremenitev s privolilom udeležencev prenese na novo vpisano zastavno pravico.

§ 9. Ako se drži zastavna pravica, ki se izbriše, vkupno več zemljiškoknjižnih predmetov,

se more vpis nove zastavne pravice v vrstnem redu prejšnje dovoliti le tedaj, oziroma pravna moč nove zastavne pravice in nje vstop v ta vrstni red izreči le tedaj, ako se izbriše starejša zastavna pravica glede vseh zemljiškoknjižnih predmetov, katerih se drži.

§ 10. Določila §§ 2. do 9. se zmislu primerno uporabljajo, ako naj stopi nova terjatev na mesto dveh ali več hipotečnih terjatev, ki so v vrstnem redu neposrednje druga drugi. — Ako se obrestujejo starejše terjatve po različnih odstotnih postavkih, je določiti razliko obrestne mere v zmislu § 3, št. 2. po poprečnem obrestovanju vsote teh terjatev.

§ 11. Hipotečno terjatev, ki je po tem zakonu vstopila v vrstni red starejše zastavne pravice, lahko v zmislu člena XXVIII. uvodnega zakona k izvršilnemu redu, potem §§ 128, 165 in 213 izvršilnega reda izpodbija upnik iz razloga, ker je še vknjižena starejša zastavna pravica, toliko, kolikor sta tako on sam, kakor tudi tisti upnik, ki je dobil z vpisom nove zastavne pravice vrstni red starejše zastavne pravice, ob postanku svojih terjatev vedela, da je zemljiškoknjižno še držeča se starejša terjatev ali del nje v resnici že minila. — V zmislu § 1. odstavek 1. in § 4. opravljena izdaja zastavnih listov do imenskega zneska, presegajočega za 8 odstotkov ostanek terjatve, ki ga je še poplačati, se ne more izpodbijati. — Prav tako je izključeno izpodbijanje zemljiškoknjižnega zagotovila postranskih obveznosti, ki se je vršilo po pripustitvi § 5.

§ 12. Tista določila zakona, ki se nanašajo na zastavne liste, naj se zmislu primerno upo-

rabljajo na založene bančne zadolžnice, izdane na podstavi zakona z dne 27. decembra 1905. l. (dz. 213).

§ 13. Ta zakon dobi moč z dnem razglasitve. — Izvršiti ga je naročeno Mojemu pravosodnemu ministru.

Hkratu izgubi moč zakon z dne 14. junija 1888. l. (dz. 88) o konverziji hipo-tečnih terjatev za izdajanje zastavnih listov upravičenih zavodov in o zemljiškoknjižnem vpisu nove zastavne pravice v vrstnem redu že držeče se zastavne pravice.

II.

Pristojbinske olajšave ob konverziji novčnih dolgov.

a) Zakon z dne 22. februarja 1907. l. (dz. 48.)

o pristojbinskih olajšavah ob konverziji novčnih dolgov.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zborá ukazujem tako :

§ 1. Od listin, s katerimi se glede že posvedočenega denarnega dolga izpreminja samo višina obresti ali rok za vrnitev, ali pa se dolžni iznos preračunja na drugo vrednoto, je plačati, če je bilo dotično opravilo prvotno podvrženo zakoniti lestvični pristojbini¹⁾ in po lestvici II. ne gre manjša pristojbina, trdno pristojbino 1 K od vsake pole. — To določilo velja sosebno tudi za tiste listine, po katerih se za znižbo obrestne mere po § 1.

zakona o konverziji hipotečnih terjatev za izdajo zastavnih listov upravičenih zavodov in o zemljiškoknjžnem vpisu nove zastavne pravice v redu že držeče se zastavne pravice,²⁾ izdajejo nižje obrestni zastavni listi. — Ako se v tu spredaj označenih listinah hkratu zviša dolžni iznos, jih je glede razlike šteti za listine o novem opraviu.³⁾

¹⁾ § 1. izv. u.; konverzija § 1. je bistveno druge vrste kakor konv. §§ 2. in nasl. (navodilo v fin. min. razp. 14. marca 1907. š. 19154, pril. š. 5. fin. uk.) katero hočemo dalje pozivati s «nav.» z dotično v številu pripisano točko.

²⁾ z. 22. febr. 1907, dz. 48. — ³⁾ izv. u., § 2.

§ 2. Ako pri javnih kreditnih zavodih,¹⁾ vštveši hranilnice, urejene po pravilniku, zavarovalnice, registrovana kreditna in posojilna društva in vkupne sirotinske blagajnice, za pretvorbo obstoječih hipotečnih dolgov²⁾ tabularni dolžnik³⁾ vzprejme hipotečna posojila, je od izbrisnih listin in listin zadolžnic, ki jih je izdati o tem povodu, v kolikor ne gre po lestvici II. manjša pristojbina, pobrati samo 1 K trdne pristojbine od vsake pole in za vknjiženje ni vzeti pristojbine,

1. ako je iz listine dolžnice jasno, da se ali

a) obrestna mera znižuje za vso posojilno dobo in da znižba znaša najmanj $\frac{1}{4}$ odstotka, ali

b) da se nerazdolžna ali s strani upniku odpovedna terjatev pretvarja v terjatev, ki se vrača v razdolžnih obrokih in⁴⁾ ki je ne more odpovedati upnik, ne da bi se pri tem zvišala obrestna mera; dalje

2. ako se v listini zadolžnici izrečno izgovori, da rok za poplačilo novega posojila —

ne krate določil prvega odstavka § 5. — ni ustanovljen na manj nego šest let;⁵⁾ slednjič

3. ako vsebina listine zadolžnice ali pa pred izbrisom zastavne pravice za starejšo terjatev oddano, pri konvertujočem zavodu položeno izrecilo hipotečnega dolžnika, ki je opremljeno s poverjenim podpisom izdatelja, kaže, da je novo posojilo namenjeno za poplačilo starejše terjatve, ali da se je porabilo zanje.⁶⁾

¹⁾ § 3. izv. u.; druge juridične osebe nimajo več olajšav, katere so jim dajali prejšni zakoni (nav. 1.). — ²⁾ §§ 5. 7. izv. u. — Kreditne in kavcijske hipoteke, katerih izraba in obstoj terjatve ni razviden iz z. knjige, nimajo ugodnosti; vknjižene zamudne obresti niso obresti po tem zakonu (nav. 2, 3.).³⁾ Druge osebe nimajo navedenih ugodnosti, pač pa ugodnost ne odpade, ako se zast. pravica raztegne vsled pristopa druge osebe tab. dolžniku v pomoč. (nav. 4.) ⁴⁾ oboje mora biti (nav. 5.) — ⁵⁾ § 6. izv. u.; odplačevanje razdolžnih obrokov se sme takoj pričeti (nad. 8.). — ⁶⁾ §§ 8, 9.

§ 3. Da se ugotovi okolnost, ali se je opravila po § 2, š. 1, lit. a) potrebna znižba obrestne mere, oziroma ali se je izvršilo po § 2, š. 1, lit. b) ne pripustno zvišanje obrestne mere, je zemljiškoknjižno vpisano obrestno mero starejše terjatve primerjati z obrestno mero, po listini zadolžnici namenjeno za zemljiškoknjižni vpis nove terjatve. Glede nove terjatve je pa, če je obrestna mera po zemljiški knjigi nižja nego obrestovanje, ki ga je dajati po pogodbi, le-to merodajno. — Če je bila glede starejše ali nove hipotečne terjatve obrestna mera dogovorjena ne v trdni izmeri, ampak z najmanjšim in z najvišim iznosom, je ta najviši iznos vzeti ovedbi znižbe ali zvišanja obrestne mere v podlago. — Ob primerjanju

obrestne mere obeh terjatev in pa za vprašanje, je-li starejša terjatev obrestna ali ne, se v nemar puščajo zamudne obresti, katere bi bilo morebiti plačati. Upravne prispevke in druge poleg obresti izgovorjene občasne dajatve je priračuniti obrestim.¹⁾

1) Primer: a) Za staro terjatev so vknjižene 4 do 5 $\frac{0}{100}$ obresti. Dogovorno so se plačevale 5 $\frac{0}{100}$. V konv. zadolžnici se dovoljuje vknjižba zast. pravice za $4\frac{3}{4}\frac{0}{100}$, glasom pogodbe so pa plačevati $4\frac{1}{2}$ do 5 $\frac{0}{100}$. V tem primeru ni zakonite znižbe obrestne mere, tudi ako bi se za novo terjatev dejanski plačevalo samo $4\frac{3}{4}\frac{0}{100}$ ali manj.

b) Ako se je terjatev z vknjiženimi 5 $\frac{0}{100}$ obrestmi in $5\frac{1}{2}$ zamudnimi obrestmi premenila v terjatev, za katero naj se vknjižijo $4\frac{1}{2}\frac{0}{100}$ obresti in 6 $\frac{0}{100}$ zamudne obresti, tedaj je vzlic povišanju mere zamudnih obresti podana zahtevana znižba obrestne mere (nav. 6.) Navedena pravila veljajo tudi ob konverziji po § 2, š. 1, b) zak. (nav. 7.).

§ 4. Ugodnosti §§ 2. in 3. se ustrezno uporabljajo, ako so zmislooma dani v § 2, š. 1 in 2. navedeni pogoji, tudi na konverzije z odstopom obstoječih hipotečnih terjatev z avdom, oznamenjenim v § 2.¹⁾

1) § 10, od. 2. z.; § 14, od. 2. izv. u.

§ 5. Pridrži,¹⁾ ki se dogovore z ozirom na dospelost terjatve za primer, ko bi se ne izpolnile pogodbene zaveznosti hipotečnega dolžnika, ne ovirajo ugodnosti §§ 2 in 4. Isto velja za odpovedne pridrške in pridrške za zahtevo vračila, katere si izgovore hranilnice, urejene po pravilniku, zavarovalnice, skupne sirotinske blagajnice in hipotečni zavodi po naredbi svojih pravil ali po meri za te zavode obstoječih, državno odobrenih in razglašanih opravičnih ali organizacijskih predpisov. — S pridrži v predstojećem odstavku navedene

vrste se tudi pri starejši terjatvi ne izključuje, da se ne da odpovedati²⁾ v zmislu § 2, 1. lit. b).

1) § 8. izv. u. — Pridrži, katerih uveljavljenja ni zakrivil dolžnik, ovirajo ugodnost, kadar jih ne stavijo v § 5. navedeni zavodi (nav. 9.).

2) Ugodnost torej ne nastopa, ako se razdolžna terjatev, za katero so bili pogojeni dospelostni in drugi pridržki, označeni v § 5. od. 2., konvertira v razdolžno neodpovedno terjatev z enako obrestno mero (nav. 5.).

§ 6. Ako je iznos, ki je po izbrisnem izrecilu izbrisati od dolga, ki se naj konvertuje, viši nego novo posojilo ali ako novo posojilo presega dolg, ki naj se konvertuje, tedaj je k prvi poli izbrisnega izrecila ali listine zadolžnice, razen v § 2. ukrenjene trdne pristojbine 1 K, plačati od više vrednosti pristojbino po lestvici II.

Za vknjiženje novega posojila je od više vrednosti, če celokupni iznos posojila preseza 200 K., plačati v tarifnem postavku 45, B, a), zakona z dne 13. decembra 1862, 1. (dz. 89) ustanovljeno pristojbino.¹⁾

1) V višo vrednost je všteti tudi kavcija v zavarovanje postranskih pristojbin. (Razp. fin. min. 6. jun. 1907, š. 41039, pril. 10 fin. uk.

§ 7. Če se o posojilu, pogodovanem po §§ 2. do 6. ukrenejo dogovori, ki se ne zlagajo s tam označenimi pogoji za pristojbinske ugodnosti, se izgubi pravica do ugodnosti. Z ozirom na to izgubo je v primeru dodatnega zvišanja obrestne mere brez pomena, se li zvišana obrestna mera počiti v zemljiški knjigi ali ne.¹⁾ — Stranke, ki sklenejo tak, kolkovni davščini po občih predpisih pristojbinskih zakonov zavezan dogovor, so nerazdelno dolžne naravnost plačati po §§ 2 in 4. odpuščene le-

stvične in vpisne pristojbine. — Te stranke morajo za izmero teh pristojbin pristojnemu finančnemu oblastvu v osmih dneh po sklenjenem dogovoru priznati izpremenjene pogoje posojilnega opravila. — Ako se ne izpolni ta priznanilna dolžnost, je brez uvedbe kazenskega postopka, na podstavi prestopka poistinjočega (ugotavljajočega) izvida od oseb, ki so dolžne plačati pristojbino, nerazdelno pobrati lestvične pristojbine v trojnem, vpisno pristojbino v dvojnem iznosu.

¹⁾ Po prejšnjem konv. zak. je bilo to drugače.

§ 8. Ako se kaka z vzprejemom novega posojila konvertovana hipotečna terjatev ne izbriše iz zemljiške knjige v enem letu po izdaji nove listine zadolžnice, tedaj se zmislooma uporabljajo določila § 7, alineja 2 do 4, in upniki in dolžniki, kateri so za novo posojilo zahtevali ugodnosti § 2, so nerazdelno dolžni, v osmih dneh po preteku te enoletne dobe finančno oblastvo obvestiti, da se ni opravił ta izbris, ter dodatno plačati pristojbine.¹⁾

¹⁾ Določila tega § se ne raztezajo na konverzijo z odstopnico in ne na one, za katere je zaprositi po § 10. z. (nav.)

§ 9. V § 2. označeni zavodi morajo o konverzijah hipotečnih dolgov, ki so jih izvršili, pisati zapiske (dnevnik), v katere je opisovati konverzijska opravila, za katera so se zahtevale v §§ 2. in 4. ukrenjene pristojbinske ugodnosti. Ti zapiski, o kojih vsebini in uredbi je ukazoma¹⁾ ukreniti natančnejša določila, morajo obsezati vse dejanske povedbe, iz katerih je moči povzeti, da so dani za pristojbinsko ugodnost ustanovljeni zakoniti pogoji. — Imenovani zavodi so nadalje dolžni, finančnemu

oblastvu v določenih, občasno vračajočih se rokih, ki se naj ustanove ukazoma, predlagati sumarne izkaze o konverzijah v prvem odstavku označene vrste, katere so izvršili.²⁾

Finančno oblastvo ima pravico, pregledavati zavode, navedene v § 2, da po svojih organih vpogleda v zapiske, omenjene v prvem odstavku, ter pravilnost in popolnost teh pomagal preskusi primerjaje jih z izvirnimi listinami, katere naj jim predlože ti zavodi.³⁾ — Ako se ne izpolnijo ali ne izpolnijo v redu v predstojećih odstavkih oznamenjene dolžnosti, more se to, ne krateč eventualnih pravnih posledic v §§ 79 in 80. zakona z dne 9. februarja 1850 l. (dz. 50), kaznovati s kaznimi zaradi nereda od 5 K do 500 K.⁴⁾ — Ako se neupravičeno zahtevajo v §§ 2 in 4. ukrenjene ugodnosti, jamči konverzijo opravljajoči zavod za vse pristojbine, ki s tem odidejo državnemu zakladu, tudi v toliko, kolikor nima že po občih pristojbinskih predpisih plačilne dolžnosti za te pristojbine.

1) § 11. izv. u. in vzorec A. — Označenim zavodom ni več prositi za priznanje ugodnosti, to nastopa iz zakona (nav.). — 2) § 12. izv. u. in vzorec B. — 3) § 13. izv. u. — 4) Te kazni se smejo izreči ponovno. (nov. 21.)

§ 10. Ako hipotečno terjatev konvertuje zavod, ki ima svoj sedež zunaj ozemlja veljavnosti tega zakona, naj se za ugodnosti v §§ 2 in 4. tega zakona oglasi konvertujoči zavod ali dolžnik ter prinese potrebna dokazila najpozneje v 30 dneh po izdaji listine zadolžnice ali odstopne listine pri vodilnem finančnem oblastvu prve stopnje naravnost ali pa po davčnem uradu.¹⁾ — V takih primerih je, ako se

ne konvertuje odstopoma (§ 4.), dovolitev pristojbinske ugodnosti zavisna od dokaza, da je izbrisan konvertovani dolg. — Zavodi, kakršni so označeni v prvem odstavku, niso zavezani predpisom v § 9; na konverzije, ki jih opravijo ti zavodi, se ne uporabljajo določila § 8.²⁾

¹⁾ Ta rok je prekluziven [nepreložen] (nav. 22).
²⁾ §§ 14, 15, 16. izv. u.

§ 11. Izpiski iz javnih knjig in prepisi listin, katere je morebiti prenesti za ugotovitev pogojev za pristojbinske ugodnosti, so v ta namen pogojno pristojbin prosti. — Na vloge in rekurze, vpodane v isti namen, se uporabljajo določila tarifnega postavka 44, lit. q.) zakona z dne 13. decembra 1862. l. (dz. 89.)¹⁾

¹⁾ § 17. izv. u.

§ 12. Zvijačno pridobljenje ugodnosti tega zakona z neresničnimi povedbami v listinah zadolžnicah, izbrisnih in odstopnih listinah, dnevnikih (§ 9) in drugih v tem zakonu omenjenih listinah in dokazilih ali z opravili na videz se kaznuje kot težek dohodarstven prestoppek po določilih v § 85. zakona z dne 9. februarja 1850. l. (dz. 50.)

§ 13. Ta zakon, s katerim se razveljavijo zakoni s dne 9. marca 1889. l. (dz. 30), z dne 26. dec. 1893. l. (dz. 209) in z dne 27. dec. 1899. l. (dz. 262), zadobi moč tisti dan, katerega se razglasi,¹⁾ in se uporablja v vseh primerih, v katerih se je listina zadolžnica ali odstopna listina izdala po tem času.

¹⁾ 1. marca 1907.

§ 14. Izvršiti ta zakon je naročeno finančnemu ministru.

b) Ukaz ministrstva za finance v po-razumu s pravosodnim ministrstvom z dne 25. februarja 1907. l. (dz. 50),

v izvršitev zakona z dne 22. februarja 1907. l. (dz. 49), o pristojbinskih olajšavah ob konverziji novčnih dolgov.

V izvršitev zakona z dne 22. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 49), o pristojbinskih olajšavah ob konverziji novčnih dolgov se ukazuje nastopno:

§ 1. Ugodnost v § 1. zakona je zavisna od pogoja, da je bila prvotna pravna listina o denarnem dolgu podvržena lestvični pristojbini v zakonitem iznosu, in se torej ne uporablja tedaj, ako se za to pravno listino, bodisi na podstavi posebnega zakonitega določila, bodisi v nemar pustivši zakonite predpise, lestvična pristojbina sploh ni plačala ali pa ne v polni izmeri.

§ 2. Ako se kaka terjatev pretvori v terjatev na drugo vrednoto slovečo, je v ta namen, da se ustanovi obseg v §§ 1, 2 in 4. zakona ukrenjenih ugodnosti, iznos terjatve preračunati na kronsko vrednoto (min. ukaz z dne 10. dec. 1901. l. [dz. 208]), in ugodnosti nimajo mesta, ako po podatku tega preračuna iznos nove terjatve preseza iznos prvotne (§ 1, odst. 3 in § 6. zakona).

§ 3. Z javnimi kreditnimi zavodi v zmislu § 2. zakona je (vštevši po hranilničnem pravilniku z dne 27. sept. l. 1844., z. p. z. 123. ustanovljene hranilnice, zavarovalnice, registrovana kreditna in posojilna društva in vkupne sirotinske blagajnice) umeti vse zavode pod javnim nadzorstvom, kateri se obrtno pečajo s kreditnimi opravili. — Samostojne pokojninske zavode, ki so v zmislu zavarovalnega pravilnika urejeni na zavarovalnotehnični podstavi in oblastveno odobreni, je glede na uporabo zakona prištevati zavarovalnim zavodom.¹⁾

§ 4. Ako v primerih §§ 2 in 4. zakona kot konver-tujoč upnik nastopi kak javen kreditni zavod v § 3. tega ukaza označene vrste, ki ima svoj sedež v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, za dobavo ugodnosti

§ 3. ¹⁾ Gl. op. 1 pri § 2. z.

ni potreba prositi finančnega oblastva. — Isto velja za tiste konverzije, ki jih samostojno opravi kaka podružnica javnega kreditnega zavoda (§ 3. tega ukaza), ki ima svoj sedež v deželah ogrske krone, v Bosni in Hercegovini ali v inozemstvu, podružnica, ki je v ozemlju veljavnosti tega zakona in je vpisana v trgovinskem, oziroma združnem registru.

§ 5. Terjatve, za katere se je zaradi tega, ker ni javnih knjig zastavna pravica na kako nepremičnino zadobila z zastavnim popisom, je šteti za hipotečne dolgove.

§ 6. Ako se rok za razdelbo kakega za konverzijo vzprejetega ali odstopljenega posojila v zmislu § 2. š. 2, oziroma § 4. zakona ustanovi na najmanj šest let, toda hkratu izgovori poplačilo posojila v letninah (obrokih), ta okolnost, da je del letninskih (obročnih) plačil opraviti v šestletni dobi opravila, ne nasprotuje pristojbinski ugodnosti. — Ako se poplača nova terjatev v šestletnem roku, s tem se, ako ni v § 7. zakona označenega primera, ne izgubi pravica do pristojbinske ugodnosti.

§ 7. Pravni naslov, iz katerega je nastala terjatev, ki jo je konvertovati, je brez pomena za uporabnost pristojbinskih olajšav §§ 1, 2 in 4. zakona.

§ 8. Pridrški, kateri se dogovore glede na dospelost terjatve, ako se ne izpolnijo pogodbene zaveznosti zastavnega (hipotečnega) dolžnika, ne ovirajo ugodnosti v §§ 2 in 4. zakona tudi tedaj ne, če konvertujoči kreditni zavod ne spada med zavode, označene v § 5. odst. 1. zakona, ali če ti pridrški niso izrečno ukrenjeni v pravilih, opravih ali organizacijskih predpisih konvertujočega kreditnega zavoda. — Za hipotečne zavode v zmislu § 5. zakona je šteti vse tiste zavode v § 3. tega ukaza označene vrste, kateri so po svojih pravilih ali po drugih zanje veljavnih, državno odobrenih in razglašanih opravih ali organizacijskih predpisih upravičeni za obratovanje hipotečnega opravila. Torej je sosebno tudi s poljedelskim okrajnimi posojilnicami in posojilnicami iz kontribucijskih zakladov, ustanovljenimi po zakonih z dne 30. junija 1896. l. dež. z. in uk. za Češko š. 56, z dne 26. aprila 1900. l. dež. z. in uk. za Češko š. 32, potem z dne 23. marca 1873. l. dež. z. in uk. za Moravsko š. 31, in z dne 15. marca 1888. l., dež. z. in uk. za Moravsko š. 57., glede v § 5. zakona omenjenih odpovednih pridrzkov in pridrzkov za zahtevo vračila ravnati kakor s hipotečnimi zavodi.

§ 9. Ako iznos ob konverziji v zagotovilo postranskih pristojbin izgovorjene varščine preseza iznos za postranske pristojbine prvotne terjatve izgovorjene varščine, je od večjega zneska plačati pristojbine po obćih predpisih pristojbinskih zakonov.¹⁾

§ 10. Izbrisne listine, listine zadolžnice in odstopne listine, za katere se v zmislu §§ 2 in 4. zakona kolkovna pristojbina plača samo v tam označenem trdnem iznosu, naj stranke na prvi strani opremijo z zaznamkom, ki meri na to, da se zahteva pristojbinska olajšava (n. pr. «pristojbinska ugodnost v konverzijskih stvareh» ali en.). -- Ako se na podstavi s takim zaznamkom opremljene listine zahteva zemljiškoknjižna izvedba konverzije, ali če se v dotični tabularni prošnji omenja pravica do pristojbinske olajšave, naj se sodišča, oziroma v Dalmaciji obstoječi hipotečni uradi, nad pomanjkanjem kolka spotikajo samo tedaj in v toliko, kolikor se ni ravnalo po predpisu v §§ 2 in 4. zakona o plačevanju trdne pristojbine po 1 K od vsake pole listine. — Ako so izpolnjeni v predstojećem odstavku označeni pogoji, naj v primerih § 6, C. *lit. b* zakona z dne 13. decembra 1862. l. (dz. 89) s strani sodišča ne bode spotike zaradi tega, ker se niso priložile kolkovne znamke za zemljiškoknjižni vpis zastavne pravice v prid novi terjatvi.

§ 11. V § 4. tega ukaza označeni zavodi in podružnice naj, ako opravljajo konverzije zahtevajoč zakonite pristojbinske ugodnosti, po § 9, odstavku 1 zakona pišejo z zapiski, narejenimi za lastne svrhe, natanko zlagajoč se dnevnik (žurnal) po pridejanem vzorcu A, ki ga je na vsakočasno zahtevo pokazati pregledujoćim organom finančnega oblastva (§ 13. tega ukaza). — V te dnevnike, katere mora kreditni zavod hraniti najmanj pet let,¹⁾ je vpisati vse konverzije prej omenjene vrste, ki jih je zavod završil; pišoć dnevnike se je ravnati po navodilu za izpolnitev vzorca, prinatiskanem obrazcu A. — Konverzije, katere izvršuje samostojno v tozemstvu obstojeća podružnica kakega tuzemskega javnega kreditnega zavoda, zahtevajoć pristojbinske ugodnosti, je vpisavati v dnevnik, ki naj ga piše ta podružnica, držeć se v predstojećih odstavkih obseženih določil, v dnevnik pa, ki se morebiti piše v glavnem zavodu, naj se ne vzprejemajo.

§ 9. ¹⁾ Gl. op. 1. pri § 6. z.

§ 11. ¹⁾ Je računiti od konca poslovnega leta, za katero se vodi dnevnik (nav. 18.).

§ 12. Za spisavanje v § 9. odst. 2, zakona ukrenjenih sumarnih izkazov, ki naj jih podajejo v § 4. tega ukaza navedeni zavodi in podružnice, je rabiti pridejani vzorec *B* z ozirom na njemu prinatisnjeno navodilo za izpolnitev obrazca. — Ti izkazi, v katerih je povedati celokupno število v dotični dobi z zahtevo pristojbinskih ugodnosti završenih konverzijskih opravil in celokupno vsoto tako konvertovane dolžne glavnice — posebe po konverzijah z najmanj $\frac{1}{4}$ odstotnim znižanjem obrestne mere z ene strani in drugih konverzijskih primerih z druge strani — naj obsejajo dobo po šest mesecev (od dne 1. januarja do 30. dne junija in od dne 1. julija do 31. dne decembra vsakega leta) in v najmanj štirinajstih dneh po preteku vsakega poluleta jih je s kolka prosto vlogo (§ 11. zakona) vpodati na tistem vodilnem finančnem oblastvu I. stopinje (pristojbinskem oddelku fin. okrajnega ravnateljstva, uradu za pristojbinsko izmero), v čigar uradnem področju je sedež konvertujočega zavoda. — Prvi sumarni izkaz te vrste, ki ga je podati potem, ko zadobi moč ta ukaz, je završiti dne 30. junija 1907. l. — Dolžnost predlagati sumarne izkaze imajo tudi tuzemske podružnice tuzemskih javnih kreditnih zavodov, v kolikor te podružnice samostojno opravljajo konverzijska opravila; nasproti pa naj se v takih primerih konverzijska opravila, ki jih samostojno izvršuje podružnica, ne vzprejemajo v izkaz, ki ga mora morebiti podajati glavni zavod.

§ 13. V § 4. tega ukaza označeni zavodi in podružnice imajo v zmislu § 9. odst. 3. zakona dolžnost, o pregledih, ki jih opravlja finančno oblastvo, tako dnevnik (§ 11. tega ukaza), kakor tudi pri njih ležeče, za preskušnjo pravilnosti in popolnosti njihovih zapisov služeče listine in druga pomagala v izvorniku ali poverjenem prepisu pokazati organom finančne uprave. — Sosebno pa se morajo o tem povodu listina zadolžnica o novem posojilu ali odstopna listina, pravila in vsa druga opravilna in organizacijska določila konvertujočega zavoda, kako ločeno izrecilo hipotečnega dolžnika o namenu in svrhi novega posojila (§ 3. š. 3 zakona), sodni odlok o dovolitvi vknjiženja zastavne pravice za novo terjatev, zemljiškoknjižen posnetek o zastavljeni nepremičnini (pri vkupnih hipotekah o glavnem vložku), za lastne svrhe konvertujočega zavoda opravljene dotični zapiski njegovi i. e. na zahtevo pokazati pregledujočemu finančnemu organu. — Ob pregledih, ki jih je opraviti pri vkupnih sirotinskih blagajnicah,

mora pregledujoči finančni organ pogledati v listine in druga pomagala, potrebna za popreskušnjo vpisov v dnevnik, ako se nahajajo na c. kr. davčnem uradu (civilno-sodnem depozitnem uradu) kot sirotinskem uradu, na tem uradu.¹⁾

§ 14. Ako katero hipotečno terjatev konvertuje zavod, ki ima sedež zunaj ozemlja veljavnosti zakona (v deželah ogrske krone, v Bosni in Hercegovini ali v inozemstvu), tedaj naj ne krato določila v § 4, od. 2. tega ukaza, dovolitev ugodnosti §§ 2 in 4. zakona zaprosi konvertujoči zavod ali pa dolžnik. Prošnje je najpozneje v tridesetih dneh po izdaji listine zadolžnice ali odstopne listine, praviloma predloživši te listine v izvirniku ali poverjenem prepisu in pa vsa druga potrebna dokazila vložiti na vodilnem finančnem oblastvu I. stopnje (pristojbinskem oddelku finančnega okrajnega ravnateljstva, uradu za pristojbinsko izmero) naravnost ali po davčnem uradu tistega okraja, v katerem je za hipoteko zastavljena nepremičnina, pri istočasnih hipotekah tistega okraja, v katerem je glavni vložek. — Dovolitev pristojbinske ugodnosti je v takih primerih, ako se ne konvertuje z odstopom zavisna od dokaza, da se je izbrisal konvertovani dolg. Ako se ta dokaz ne poda hkratu s prošnjo za pristojbinske ugodnosti, je ugodnosti dovoliti samo s tem pogojem, da se omenjeni dokaz prinese v primernem roku, ki ga določi vodilno finančno oblastvo I. stopnje. — Ta rok lahko podaljša finančno deželno oblastvo. Ako se dokaz izvršenega izbrisa ne poda v dovoljenem ali podaljšanem roku, je preklicati dovolitev pristojbinskih ugodnosti ter predpisati zakonito pristojbino.

§ 15. Na zavode, označene v § 14. in na konverzije, ki jih opravijo ti zavodi, se ne uporabljajo določila §§ 8 in 9. zakona kakor tudi ne §§ 4 in 10, odstavka 1, in pa §§ 11 do 13. tega ukaza. — V § 10, odstavkih 2 in 3, tega ukaza ukrenjena eventualna opustitev spotikljaja zaradi pomanjkanja kolka je v primerih § 14. zavisna od pogoja, da se ob zaprosilu za knjižno izvršitev konverzije s poverjeno rubriko ali z uradnim potrdilom, pristavljenim k izvorni listini, dokaže, da se je prošnja za pristojbinske ugodnosti že podala na finančnem oblastvu.

§ 13. ¹⁾ Revizor sme vpogledati tudi v poslovne knjige zavoda, v kolikor se tičejo posamnih konverzij, (nav. 20.).

§ 16. Odločba o zaprošenih pristojbinskih ugodnostih pristoji v primerih § 14. vodilnemu finančnemu oblastvu I. stopnje, (pristojbinskemu oddelku finančnega okrajnega ravnateljstva, uradu za pristojbinsko izmero). — Kedor meni, da se mu je krivica zgodila z odločbo I. stopnje, more držeč se predpisov zakona z dne 19. marcija 1876. l. (dz. 28) poprijeti se rekurza. — Rešitev finančnega oblastva, s katero se dovoljuje pristojbinske ugodnosti, je zabeležiti na prvi poli dotičnih listin.

§ 17. Za tabularne prošnje, ki naj se predado o povodu konverzije dolgov, in druge sodne vloge je opraviti kolkovnino po občnih predpisih.

§ 18. Ta ukaz zadobi moč tisti dan, keterega se razglasi¹⁾, hkratu z zakonom z dne 22. februarja 1907. l. (dz. 49) in se uporablja v vseh primerih, v katerih se je izdala listina zadolžnica o novem posojilu, oziroma odstopna listina, po dnevu razglasitve. — Isti dan izgubi moč ukaz ministrov za pravosodje in za finance z dne 17. marca 1889. l. (dz. 31).

Ovojna pola.

Vzorec A.

Oznamenilo konvertujočega zavoda:

D n e v n i k

o konverzijah hipotečnih terjatev, opravljenih v mesecu leta zahtevajoč pristojbinske ugodnosti §§ 2. ali 4. zakona z dne 22. februarja 1907. l. (dz. 49).

Navedba odpovednih pridržkov in pridržkov za zahtevo vračila v § 5. zakona označene vrste, ki si jih je ob teh konverzijah izgovoril konvertujoči hipotečni zavod (§ 8, odst. 2. ukaza)

Navodilo za izpolnitev obrazca.

1. Splošna določila.

Vložni listi so namenjeni za vpis po enega konverzjskega primera, v katerem so se zahtevale ugodnosti §§ 2.

§ 18. ¹⁾ 1. marca 1907.

ali 4. zakona z dne 22. februarja 1907. l. (dz. 49); pri tem je s kumulativno konverzijo več hipotečnih terjatev z vzprejemom enega novega hipotečnega posojila ravnati kakor z enim primerom konverzije. — Te vložne liste je s tekočimi števili po aritmetični vrsti opremiti tako, da se z vsakim koledarskim letom začanja novo z 1 pričenjajoče štetje. — Vložne liste, ki se nanašajo vsak na en koledarski mesec, je urejene po tekočih številih, vložiti v pripadno ovojno polo. Pri konverzijah, ki jih opravijo vkupne sirotinske blagajnice, se morejo vložni listi na mesto po mesecih, vsak za eno poluletno dobo (od dne 1. januarja do 30. dne junija in od dne 1. julija do 31. dne decembra) zbrati v eni ovojni poli. — Za koledarski mesec, v katerega spada določeno konverzijsko opravilo, je merodajen dan izdaje listine zadolžnice o novem posojilu, oziroma odstopne listine.

2. Ovojna pola.

Na čelu je povedati ime in sedež konvertujočega zavoda. — Zapovedbo odpovednih pridržkov in pridržkov za zahtevo vračila pri novi terjatvi namenjeni stolpec je izpolniti samo tedaj, kadar je konvertujoči zavod hipotečen zavod (§ 5. zakona in § 8, odstavek 2, izvršitvenega ukaza) ali zavarovalni zavod. Izpolnjuje ta stolpec je dovolj, če se navedejo tista določila pravil ali za zavod obstoječih, državno odobrenih in razglašanih opravičnih ali organizacijskih predpisov, na katere se opirajo pogojeni pridržki, z navedbo dotičnih paragrafov, členov ali enakega. Dospelostne pridržke v § 8. odstavku 1 izvrš. ukaza ozna-menjene vrste je v nemar pustiti v tem stolpcu.

3. Vložni listi.

V navpičnem stolpcu *A* naj se vzprejemajo podatki I do XII, katere je navesti z ozirom na starejšo terjatev, v navpičnem stolpcu *B* podatki stolpcev, katere je navesti glede nove terjatve. — Ako se o povodu konverzije obrestna mera zniža za najmanj $\frac{1}{4}$ odstotka (§ 2. št. 1, lit. *a* zakona), zadostuje izpolnitev I do VIII. Samo v drugih konverzijskih primerih (§ 2. št. 1, lit. *b* zakona) je poleg stolpcev I do VIII izpolniti tudi stolpce od IX do XII. — Pri kumulativnih konverzijah več starejših terjatev z eno novo terjatvijo je v vseh stolpcih glede starejših terjatev povedati podatke za vsako izmed njih posebe. V ta namen čopi

vsaka starejša terjatev v stolpcu I tekoče ošteviljenje z arabskimi števili, na katera se je sklicavati v naslednjih stolpcih II, III in pa IX do XII. — V stolpcu I je glede starejše in nove terjatve pod *a*) vpostaviti višino terjatvenega iznosa, pod *b*) višino zemljiškoknjižno vpisane, oziroma (pri novi terjatvi) za zemljiškoknjižni vpis določene varščine za postranske pristojbine. — Izpolnjuje stolpec II (višina obrestne mere in kakih drugih občasnih dajatev pri starejši in novi terjatvi) se je ozirati na določila v § 3. zakona. Glede starejše terjatve je povedati zemljiškoknjižno vpisano obrestno mero, glede nove terjatve — razen v § 3. odstavku 1, poslednji stavek, oznamenjenega izjemnega primera, v katerem je poočititi obrestovanje, ki ga je dajati po pogodbi — po listini zadolžnici ali odstopni listini za zemljiškoknjižni vpis namenjeno obrestno mero; če je bila obrestna mera dogovorjena z najnižim in najvišim iznosom, je v vseh primerih vpostaviti najvišji iznos. Upravne prispevke in kake druge poleg obresti pogojene občasne dajatve dolžnikove je izkazati posebe. — Stolpec III je namenjen za vzprejem zemljiškoknjižnega oznamenila za starejšo terjatev hipotekarno zastavljene nepremičnine (katastrska občina, vložno število); pri vkupnih hipotekah je dovolj, če se vpostavi zemljiškoknjižno oznamenilo za glavni vložek s pristavkom besede «glavni vložek». Če je zastavljena nepremičnina v kaki deželi, kjer ni še zemljiških knjig, je za natančnejše oznamenilo nepremičnine ozirati se na vpis v ingrosacijski ali hipotečni knjigi. — Stolpci IV do VIII se tičejo samo in edino nove terjatve. — V stolpcu IV je poočititi listino o novem posojilu z oznamenilom «listina zadolžnica» («dolžno pismo») ali «odstopna listina» in oznameniti dan izdaje te listine. V stolpcu V je navesti v listini zadolžnici ali odstopni listini izrečno pogojeni rok za razdolžbo novega posojila (§ 2. š. 2 zakona), in to brez ozira na kake pridržke v § 5, odstavku 1, zakona oznamenjene vrste. — Iz stolpca VI mora biti razvidno, ali je namen novega posojila za razdolžbo starejše terjatve (§ 2. š. 3 zakona) povedan v listini zadolžnici sami ali pa v izrecilu hipotečnega dolžnika, oddanem pred izbrisom zastavne pravice za starejšo terjatev in hranjenem pri konvertujočem zavodu; v poslednjem primeru je povedati datum izrecila. Pri konverzijah z odstopom seveda ni potreba izpolniti tega stolpca. — V stolpcu VII se je sklicati na sodni odlok, ki dovoljuje vknjiženje zastavne pravice za novo posojilo, s povedbo

tabularnega sodišča, datuma in števila tega odloka. — Ako o priliki vzprejema novega posojila poleg dosedanjega tabularnega dolžnika vstopi nov dolžnik v dolžno razmerje, je to dejstvo s povedbo imena in bivališča tega novega dolžnika poočititi v stolpcu VIII.

**Posebne opombe za primere § 2, š. 1, lit. b)
zakona.**

Stolpca IX in X naj z ozirom na starejšo in na novo terjatev imata povedbo, ali je terjatev vrniti v razdolžnih obrokih, in pa ali je taka, da jo more odpovedati upnik ali ne. Pri konverzijah, ki jih opravljajo hranilnice, urejene po pravilniku, in vkupne sirotinske blagajnice, se mora opustiti izpolnitev stolpca X glede nove terjatve. — Stolpec XI (oznamenilo starega upnika) je izpolniti samo tedaj, kadar je dosedanji upnik kak hipotečen zavod v zmyslu § 8, odst. 2 izvrš. ukaza, kaka hranilnica, urejena po pravilniku, zavarovalnica ali vkupna sirotinska blagajnica; v tem primeru je povedati ime in sedež tega zavoda. — Stolpec XII (odpovedni pridrški po § 5. zakona pri stari terjatvi) je treba izpolniti samo s tem pogojem, da je dosedanji upnik kak hipotečni zavod (§ 8, odstavek 2. izvrš. ukaza) ali kaka zavarovalnica; za izpolnitev tega stolpca je dovolj, če se navedo tista določila pravil ali za zavod obstoječih, državno odobrenih in razglašanih opravnih ali organizacijskih predpisov, na katerih slone pogojeni pridrški, z navedbo dotičnih paragrafov, členov ali enakega. Dospelostne pridrške v § 8. odstavku 1 izvrš. ukaza oznamene vrste je v nemar pustiti v tem stolpcu.

Povedbe, ki imajo pomen za pravico do pristojbinskih ugodnosti §§ 2 ali 4. zakona, pa niso obsežene v prej omenjenih stolpcih, se lahko vpostavijo z opomnjo na zadnji strani vložnega lista.

Vložni list k vzorcu A.

Tekoče število

A. Starejša terjatev.

B. Nova terjatev.

I. Višina: a) terjatve, b) varščine postranskih pristožbin.

	a)	b)	a)	b)
1.
2.
3.
.
.

II. Višina obrestne mere in drugih občasnih dajatev (2, š. 1 in § 3. zak.):

ad 1.
ad 2.
ad 3.
.
.

III. Zastavljene nepremičnine.

(pri vkupnih hipotekah glavni vložek):

ad 1.	.	.	.
ad 2.	.	.	.
ad 3.	.	.	.
.	.	.	.

IV. Dan izdaje listine zadolžnice (§ 2. zak.) ali odstopne listine (§ 4 z.):

V. Rok za razdolžbo novega posojila (§ 2, š. 2. zak.):

VI. Namen konverzije (§ 2, š. 3. zak.) je pvedan v listini zadolžnici

Dodatno izrecilo d. d.

VII. Sodni odlok o vknjižbi zastavne pravice za novo posojilo:

VIII. Pristop novega dolžnika:

.....

.....

Samo v primerih § 2 š. 1, lit. b) vrhutega še izpolniti:

IX. Razdolžnost:

ad 1. ||
 ad 2. ||
 ad 3. ||
 , , ||

X. Odpovednost:

ad 1. ||
 ad 2. ||
 ad 3. ||
 ||

XI. Oznamenilo starega upnika:

ad 1. ||
 ad 2. ||
 ad 3. ||
 ||

XII. Odpovedni pridrčki po § 5. pri stari terjatvi:

ad 1. ||
 ad 2. ||
 ad 3. , ||
 ||

Vzorec B.

Oznamenilo konvertujočega zavoda

S u m a r n i i z k a z.

o konverzijah hipotečnih terjatev, opravljenih v dobi
 od dne 1. januarja do 30. dne junija leta
dne 1. julija do 31. dne decembra
 zahtevajoč pristojske ugodnosti §§ 2. ali 4. zakona
 z dne 22. februarja 1907. 1. (dz. 49):

Vrsta konverzije	Število konverzijskih primerov	Vsota konvertovanih glavninih iznosov	
		K	h
z najmanj $\frac{1}{4}$ odstotno znižbo obrestne mere (§ 2, š. 1. lit. a) zakona)			
drugi konverzijski primeri (§ 2, š. 1. lit. b) zakona			
Vkupna vsota.			

Navodilo za izpolnitev obrazca.

Na čelu je povedati ime in sedež konvertujočega zavoda. — V izkazu je sumarno poočiti konverzije, ki jih je zavod opravil v dobi po pol leta (od 1. januarja do 30. dne junija in od dne 1. julija do 31. dne decembra) in ki se zanje zahtevajo ugodnosti zakona z dne 22. februarja 1907. l. (dz. 49). — Za koledarski mesec, v katerega spada določeno konverzijsko opravilo, je merodajen dan izdaje listine zadolžnice o novem posojilu, oziroma odstopne listine. — Izkaz je izpolniti ločeno glede tistih konverzijskih primerov, v katerih se obrestna mera znižuje za najmanj $\frac{1}{4}$ odstotka (§ 2. 1, lit. a) zakona) in glede ostalih konverzijskih primerov (§ 2. š. 1, lit. b) zakona). — V navpičnem stolpcu, oznamenjenem s «število konverzijskih primerov» je navesti število v dotičnem polletju opravljenih konverzij prej omenjene vrste — ločeno po obeh imenovanih kategorijah. — Pri tem je s kumulativno konverzijo v e č hipotečnih terjatev z vzprejemom enega novega hipotečnega posojila ravnati kakor z enim konverzijskim primerom. — V naslednjem navpičnem stolpcu je povedati vsoto tako konvertovanih glavninih iznosov — istotako ločeno po obeh oznamenjenih skupinah. Varščine za postranske pristojbine se pri tem puščajo v nemar.

Pojasnila.

Z določili obeh zakonov od 22. februarja 1907. I. o konverziji ali spremembi vknjiženih terjatev, ki sta stopila v moč 1. marca 1907., so dobili največ olajšav in stem koristi veliki deželni in drugi zavodi, upravičeni za izdajanje zastavnih listov, (§§ 1. in 4. zakona pod I.), kakoršnih zavodov ni v naših deželah, vendar nudijo ta določila izdatnih olajšav tudi drugim zavodom, ki dajejo posojila na zemljišča in upati je, da se bodejo bremena naših zemljišč po teh zakonih vsaj zljajšala, ako ne zmanjšala. Takih zavodov ki dajejo posojila na zemljišča pa je pri nas mnogo in sicer ne samo golih »hranilnic«, katerih pravi namen so taka posojila, ampak tudi »posojilnic«, to je gospodarskih zadrug z omejeno in neomejeno zavezo, katerih posebno mlajše in slabotnejše bi storile boljše, da se ne pečajo s posojili na zemljišča, dasi imajo po običajnih pravilih pravico za to.

Vsekako pa je potrebno, da se zastopniki vseh naših denarnih zavodov seznanijo korenito z vsemi veljavnimi predpisi o denarnem prometu, s katerim imajo opraviti; med temi predpisi pa sta jako važna v početku omenjena zakona. Prvi teh zakonov, (drž. zakonika št. 48.) v knjižici pod št. I., določa kedaj in kako stopa zastavna pravica na novo nastale terjatve namesto stare že na zemljišču vknjižene (intabulirane) terjatve; drugi zakon (drž. zakonika št. 49.), v knjižici z dotičnimi ukazi in navodili pod št. II., pa ustanovlja in opisuje pristojbinske olajšave, ki se dajejo ob taki pretvoritvi (spremembi) novčnih dolgov.

Pristojbinske olajšave z njih pogoji so razvidne iz §§ 2. in naslednjih zakona pod II. in iz opomb pri teh paragrafih. Povdarjati je, da imajo pristojbinsko olajšavo le tisti dolgovi ki so že vknjiženi (intabulirani) na zemljišču ob napravi zadolžnice ali odstopnice, s katero se imajo pretvoriti v nov, za dolžnika lajši dolg in pa, da za uresničenje olajšav zadostuje od pogojev pod št. 1. paragrafa 2. za črko a) ali b) dana zaveza. Seveda smete nastopiti tudi obe zavezi, da se torej dolgu obrestna mera zniža za vso posojilno dobo ter da se terjatev pretvori v razdolžno po obrokih (anuitetah); neodpovednost v zmislu § 2 št. 3. zak. II. pa se mora pogoditi vselej.

Pristojbinske olajšave dolžniku pri malih dolgeh, ne presegajočih mnogo 200 K, seveda niso posebne, vendar že tolike, da se lahko pokrijejo troški, ki so z napravo novih listin in zemljiškoknjižnih prošenj; pri dolgu 1000 K n. pr. bi se pridobilo na kolkih listine 4 K, na vpisnini pa 6·25 K.

Glede denarnih zavodov je po novih določilih pomenljivo, da pri konverziji terjatev nimajo nikakih posebnih opravil in potov, kakor so jih imeli za prejšnjega zakona od 9. marca 1889, dz. 30 in predpisov, ki so bili z njim v zvezi. Taka opravila imajo po § 10. zak. pod II. samo še zavodi, ki majo svoj sedež zunaj ozemlja, za katero velja ta zakon. Tuzemski ali domači denarni zavodi pa imajo le pisati dnevnik z vložnimi listi in vsakega pol leta napraviti izkaz o konverzijah hipotečnih terjatev po vzorcih A. in B. izvršitvenega ukaza to pa po navodilih, ki sta pridejana tema vzor-

cema. Finančno oblastvo sme pregledavati te zapiske z vsemi listinami in spisi, na katerih so osnovani, (§ 9. zak. II. in dotične točke u.)

Zadolžnice ali odstopnice za dolg, ki je konvertirati, morajo imeti posebno predpisano vsebino in obliko, ako hočemo, da dobimo pristojbinske olajšave in deloma tudi zastavno pravico, kakoršna je bila za prejšno konvertirano terjatev. To najboljše pokažemo na vzorcu odstopnice, pri kateri bomo s posebnimi številkami pozivali na določila v knjižici, katera so v podlago olajšavam dotične točke v odstopnic.

Pristojbinske olajšave v konverzijski stvari.¹⁾

Kolek
za
1 K

Odstopnica.²⁾

I.

Podpisani: Matija Turek iz Zagradca h. št. 2. imam terjati od Jurija Rusa posestnika v Brezovem dolu h. št. 3. na podlagi zadolžnice od 1. aprila 1905. posojilo 1200 K s poluletno naprej plačljivimi 6% obrestmi in 6% zamudnimi³⁾ obrestmi, ki je odpovedno na 3 mesece in vknjiženo⁴⁾ pri zemljiščih vl. št. 10. in 15. davčne občine Višnje.

Ker mi je „Posojilnica“⁵⁾ v Žužemberku to terjatev poplačala, ji jo odstopem v njeno polno last, ter jamčim za popolen⁶⁾ njen obstoj, ne pa za njeno izterljivost. Dovoljujem tudi, da se pri navedenih zemljiščih vl. št. 10. in 15. d. obč. Višnje vknjiži prenos zastavne pravice za odstopljeno terjatev 1200 K s 6% obrestmi, 6% zamudnimi obrestmi in varščino⁷⁾ 120 K v korist odstopojemni „Posojilnici“ v Žužemberku.

II.

Med „Posojilnico“ v Žužemberku in dolžnikom Rus Jurijem se je sklenil dogovor:

1. Obresti, ki se imajo plačevati „Posojilnici“ v Žužemberku, znašajo z vsemi obveznostmi⁸⁾ vred $5\frac{1}{2}\frac{0}{0}$, „Posojilnica“ pa jih sme s posebnim sklepom povišati⁹⁾ na $5\frac{3}{4}\frac{0}{0}$.

2. S prvot o zadolžnico od 1. aprila 1905. na 3 mesece odpovedni dolg se spreminja v amortizacijski¹⁰⁾ dolg tako, da bode dolžnik plačeval vsakega pol leta vedno po $3\frac{0}{0}$ prvotne glavnice, to je vedno po 36 K. - S lemi 36 K je najprej poravnati pogojene znižane obresti vsakokratne še ne plačane glavnice, ostanek plačila pa je poračuniti na glavnico samo.

3. „Posojilnica“ v Žužemberku se zavezuje, da terjatve ne bode odpovedala rsaj 6 let¹¹⁾ po spodaj zapisanem dnevu, ako bode odstopljeni dolžnik točno plačeval¹²⁾ dogovorjene obresti in amortizacijski prispevek vsakega pol leta naprej.

4. Če pa dolžnik ne bi točno izpolnjeval s prvotno zadolžnico v zvezi s to odstopnico prevzetih dolžnosti, pripadejo „Posojilnici“ v Žužemberku vse pravice, ki jih je imel prvotni upnik, zlasti tudi pravica izterjati vso terjatev s pripadki brez odpovedi.

5. Kakor je vidno¹³⁾ iz odstopnice, se je ves od „Posojilnice“ izplačani znesek porabil v poplačilo terjatve odstopnika Matije Turka.

V Žužemberku 1. oktobra 1907.

Matija Turek

Jurij Rus

Za „Posojilnico“ v Žužemberku:

Srečko Pehani

Josip Jerše

Potrdilo legalizacije.¹⁴⁾

1) § 10. u. — 2) § 1. u. — 3) § 3. od. 3. zak. II. — 4) § 2. zak. II. — 5) § 2. zak. II. in u. § 3. — 6) § 6. zak. II. — 7) § 9. u. — 8) § 9. u. — 9) § 3 od. 2. zak. II. — 10) § 2. š. 1 b) zak. II. — Od prvih dveh točk dogovora se mora sprejeti, tudi samo ena, prva ali druga. — 11) § 2. š. 2 zak. II. in § 6. u. — 12) § 5. zak. II. in § 8. u. — 13) § 2. š. 3. zak. II. — 14) § 2. š. 3. zak. II.

Pojasnilo kratic. — zak. I. ali II. pomenja: zakon ki se nahaja v knjigi pod I. oziroma II. — u. pomenja ukaz v knjigi pod II. b). — š. = št. = številka. — dz. = drž. zak. — O. = odločba najv. sodišča.

Dr. Ed. Volčič, v Novem mestu (Kranjsko),

je uredil ter dobivajo se pri njem in pri vseh knjigo-
tržcih naslednje pravne knjige :

1. **Civilnopravdni zakoni** z obširnim slovenskim in hr-
vatskim stvarnim kazalom, obsegajoči XII. in
909 strani. 1906. V platno vezana knjiga . . . K 8.—
2. **Odvetniška tarifa**; določila o rabi hrvatskega in slo-
venskega jezika pred sodišči; sodne pristojbine
s stvarnim kazalom, (20 tabel). 1906. Broširano
K 1.80
3. **Zakoni o javnih knjigah, zemljiških itd.** z vsemi
predpisi, ki so z njimi v zvezi, s stvarnim kazalom
v hrvatskem in slovenskem jeziku, z vzorci
knjižnih prošenj in vpisov. 1908 Preko 30 tis-
kanih pol. Mehko vezana knjiga K 5.60
popolno v platno vezana K 6.—

Dalje od „Poljudne pravne knjižnice“, ki jo izdaja društvo „Pravnik“:

- Zvezek I. **Zakon o dovoljevanju poti za silo**, s po-
jasnili in vzorcem prošnje. 1907. Mehko vezano
K —.40
- Zvezek II. in III. **Predpisi o železniških in rudniških
knjigah.** 1908. Cena mehko vezani knjižici K —.80
- Zvezek IV. in V. **Pristojbinske olajšave ob konverziji
terjatev.** 1908. Knjiga potrebna posebno posojil-
nicam in denarnim zavodom sploh. Mehko vez.
knj. K —.80
- Zvezek VI.—X. **Predpisi o razdelbi in ureditvi ter
o zložbi zemljišč.** 1908. Mehko vezano . . . K 2.—

Ako ni dogovorjeno drugače, se pošiljajo knjige s
pošto proti poštnemu povzetju, tako, da se k nave-
denim cenam priračunijo le resnični in poštni izdatki;
pri naročilih do 2 K je najceneje, ako so pošlje naprej
kupnina in 10 vin. poštnine v gotovini ali poštnih
znamkah.